

Klimatkontrakt 2030

Mellan Enköpings kommun och myndigheterna
Energimyndigheten, Vinnova, Formas, Tillväxtverket,
Trafikverket, Naturvårdsverket samt Viable Cities.

VERSION 2025–2026



Innehåll

1.	Klimatkontrakt 2030	3
2.	Syftet med Klimatkontrakt 2030	4
3.	Gemensamt åtagande och partnerskap	5
3.1.	Governance – fortsatt utveckling av styrning, ledning och policy	5
3.2.	Klimatanalys och klimatberäkningar som grund för strategisk klimatstyrning	6
3.3.	Finansiering av insatser och utveckling av nya finansieringsmodeller	6
4.	Parter	6
5.	Kommunens åtaganden	6
5.1.	Klimatmål 2030	7
5.2.	Klimatfärdplan 2030	9
5.3.	Klimatinvesteringsplan 2030	11
5.4.	Åtaganden med andra kommuner inom Klimatneutrala städer 2030	11
6.	Myndigheternas gemensamma åtaganden	13
6.1.	Policyutveckling för accelererad lokal omställning	13
6.2.	Samordnande insatser kring finansiering	14
6.3.	Verka för svenskt deltagande i europeiska initiativ	14
7.	Viable Cities åtagande	14
7.1.	Mobilisering och lärande för snabbare klimatomställning	14
7.2.	Förstärkt samordning förett ständigt vassare Klimatkontrakt 2030	15
7.3.	Medverka till gränslös kraftsamling för klimatet – inom EU och utanför	16
7.4.	Stöd till förändringskommunikation för snabbare klimatomställning	16
	Klimatkontrakt 2030	18
	Bilaga 1 – Länkar till dokument	19
	Bilaga 2 – Omställningskartan	20



1. Klimatkontrakt 2030

Klimatfrågan är vår tids största utmaning, med effekter på både lokal och global nivå. Dess genomgripande inverkan på vårt samhälle hotar livsvillkor och livskvalitet för nuvarande och framtida generationer. Den kräver att vi rustar våra samhällen för att såväl hantera effekterna av som motverka klimatförändringarna. Detta förutsätter i sin tur att vi utvecklar nya sätt att arbeta och samarbeta på som går över olika delar och mellan olika nivåer av samhället.

Missionen Klimatneutrala städer 2030 med ett gott liv för alla inom planetens gränser innebär att städer ska nå noll nettoutsläpp av växthusgaser med bibehållen eller ökad livskvalitet för invånarna. För att uppfylla detta behöver alla aktörer i samhället minska sin klimatpåverkan. Det förutsätter i sin tur arbete för rättvis omställning och medborgarnas deltagande, liksom för att stärka det svenska näringslivets konkurrenskraft genom klimatomställningen.

Arbetet med missionen är en del av ett större globalt åtagande. Det ligger i linje med genomförandet av de globala hållbarhetsmålen i FN:s Agenda 2030, som också utgör en central utgångspunkt för många svenska städers klimat- och hållbarhetsarbete. Agenda 2030 kan ses som en genomförandeplan för Parisavtalet, vars kärna är åtaganden för klimatomställning.

Missionen är också i linje med nationella och europeiska mål. Den stödjer Sveriges miljömål och det klimatpolitiska ramverket med målet om att nå nettonollutsläpp av växthusgaser senast 2045, liksom EU:s målsättning om klimatneutralitet senast 2050 och EU:s mission om 100 klimatneutrala och smarta städer till 2030.

De svenska städer som deltar i detta arbete gör det inte ensamma. De är del av en växande global rörelse där städer i hela Europa och världen mobiliserar för att gemensamt accelerera klimatomställningen.

Klimatkontrakt 2030 är vårt gemensamma verktyg för att uppnå denna mission. Det är ett långsiktigt partnerskap mellan kommuner och staten. Svenska kommuner och samhällen mobiliserar i partnerskap på alla nivåer för snabbare omställning till klimatneutralitet och hållbarhet i Sverige, Europa och världen.

Parterna i Klimatkontrakt 2030 åtar sig att vara föregångare för en bredare och rättvis omställning genom att utveckla en mer ändamålsenlig samhällsstyrning med samverkan mellan aktörer på olika nivåer och i olika samhällssektorer. Gemensamt åstadkommer signerade parter därmed en mobilisering från lokal till internationell nivå och ett systemskifte i riktning mot helhetstänkande och mer nätverksbaserad styrning och ledning.



I arbetet med Klimatkontrakt 2030 version 2025/26 deltar 48 kommuner – en kraftig ökning från de 23 som signerade kontraktet förra året. Bland dessa finns 10 nya pionjärstäder och 15 tvillingar som del av processen. Tillsammans driver vi en bredare och mer kraftfull mobilisering för klimatneutralitet. I syfte att förstärka sättet som vi tar tillvara kraften i att agera som många, innehåller också version 2025/26 gemensamma åtaganden mellan kommuner. Dessa åtaganden kompletterar det övergripande åtagande som alla signatärer av kontraktet i likhet med tidigare år gör.

2. Syftet med Klimatkontrakt 2030

Syftet med Klimatkontrakt 2030 är att påskynda städernas klimatomställning enligt Agenda 2030 och den uppsatta missionen, samtidigt som det förbättrar livskvaliteten för städernas invånare och stärker Sveriges konkurrenskraft inom klimatområdet. Att skriva under Klimatkontraktet innebär att anta en högre ambition för hållbar stadsutveckling än vad det nationella klimatpolitiska ramverket anger. Denna höga ambition förverkligas genom årliga steg för att främja hållbar stadsutveckling med fokus på rättvis klimatomställning, motståndskraft och social hållbarhet, för att skapa ett gott liv för alla inom planetens gränser.

Arbetet med klimatneutrala och hållbara städer 2030 innebär att signerande parter tillsammans samlar många krafter i samhället för att påskynda omställningen. Processen för Klimatkontrakt 2030 är en katalysator för nya samarbeten mellan kommuner och myndigheter, och stärker förutsättningarna för samverkan med näringsliv, akademi, forskningsinstitut, civilsamhällets organisationer samt invånare. Den binder samman olika nivåer inom samhällssystemet genom samverkan och partnerskap från lokal till global nivå.

Klimatkontrakt 2030 integreras i kommunernas och myndigheternas ordinarie arbete. Det fungerar som samlande dokument och process för städers mål, strategier, färdplaner och finansiering, samt identifierar gap i omställningen till klimatneutrala och hållbara städer med livskvalitet i fokus. Klimatkontraktet kan användas i olika sammanhang såsom:

- Överenskommelser med lokala aktörer, exempelvis i lokala klimatkontrakt.
- Dialoger med andra kommuner och på regional nivå; i regionala utvecklingsstrategier (RUS) och regionala tillväxtmedel.
- Underlag för kommunala initiativ med nationell finansiering från Formas, Energimyndigheten, Vinnova, Tillväxtverket, Trafikverket och Naturvårdsverket.
- Europeisk finansiering från Horizon Europe, ERUF, European Urban Initiative, URBACT med flera.
- Kommunens internationella kontakter och strategi i samverkan med näringsliv, akademi och civilsamhälle.



Sammantaget ger Klimatkontrakt 2030 Sverige och svenska städer goda förutsättningar att vara internationella föregångare i städers klimatomställning.

3. Gemensamt åtagande och partnerskap

Klimatkontrakt 2030 vilar på ett gemensamt åtagande och partnerskap mellan kommuner, myndigheter och Viable Cities, med målet att nå klimatneutrala och hållbara städer senast 2030. Detta innebär att alla parter aktivt bidrar till att utveckla och pröva nya sätt att styra, leda och samverka – med aktörer på alla nivåer i samhället.

Att tillsammans lära och innovera, samt hitta nya former för att göra, dela och skala, är en grundläggande princip för allt arbete i programmet. Det stärker också parternas roll som motorer och innovationsnav för omställningen. Viktiga forum för detta är mötesplatser och initiativ som Transition Lab Forum, Klimatfrukostar och Glo och sno. Alla signerande aktörer åtar sig därför att bidra och samskapa på dessa.

Som en del av det gemensamma åtagandet har parterna identifierat tre centrala utvecklingsprocesser. Dessa processer är gemensamma för samtliga signerande parter och uttrycks gemensamt här i kontraktets inledning, för att sedan konkretiseras i varje parts eget arbete och förstärkas genom de nya gemensamma åtagandena mellan kommunerna i syfte att tydliggöra lokala prioriteringar, ansvar och genomförandekraft.

3.1. Governance – fortsatt utveckling av styrning, ledning och policy

Inom denna process åtar sig parterna att utveckla och förstärka kopplingen till aktörernas ordinarie verksamhets- och budgetprocesser, samt att integrera strategier och processer för digitalisering, social hållbarhet och klimatanpassning med omställningsarbetet. En central del är att analysera och verka för att hindrande regleringar och styrmodeller åtgärdas, samt att möjligheter till policy som kan accelerera omställningsarbetet utvecklas. För att klimatomställningen ska vara hållbar ur ett bredare perspektiv eftersträvar parterna insatser som skapar såväl miljömässig, social som ekonomisk nytta samt bidrar till en ökad robusthet och motståndskraft i samhället. Eftersom allas medverkan behövs för att uppfylla missionen är arbetet med den lokala omställningsarenan centralt för gemensam utveckling och lärande.



3.2. Klimatanalys och klimatberäkningar som grund för strategisk klimatstyrning

Inom denna process åtar sig parterna att utveckla tillgången på och insamling av data samt strukturer, metoder och kompetens för klimatanalyser och klimatberäkningar. Detta innefattar identifiering av good practice för klimatberäkningar till grund för styrning och ledning av klimatomställningsarbetet.

3.3. Finansiering av insatser och utveckling av nya finansieringsmodeller

Inom denna process åtar sig parterna att utveckla strukturerna för finansiering av omställningen till klimatneutrala och hållbara städer. Detta innefattar utveckling av klimatinvesteringsplaner för den lokala omställningen, inklusive former för hur olika finansieringskällor från offentliga aktörer på olika förvaltningsnivåer, privata aktörer i näringsliv och civilsamhälle samt europeiska initiativ kan kombineras för att påskynda nödvändiga investeringar. Frågan om hållbar offentlig upphandling för lokal omställning är central och inkluderad i detta.

4. Parter

Parter i Klimatkontrakt 2030 är:

- Enköpings kommun.
- Myndigheterna: Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (Formas), Naturvårdsverket, Statens Energimyndighet (Energimyndigheten), Tillväxtverket, Trafikverket och Verket för innovationssystem (Vinnova).
- Strategiska innovationsprogrammet Viable Cities.

5. Kommunens åtaganden

Enköpings kommun åtar sig att delta i partnerskapet Klimatneutrala städer 2030 för att påskynda klimatomställningen genom gemensamma insatser och kunskapsutbyte. Vi ska minska vår klimatpåverkan lokalt, regionalt, nationellt och globalt, bidra med engagemang och erfarenheter samt utveckla strukturer som möjliggör systematiska och genomförbara förändringar – både i Enköping och i det bredare omställningsarbetet.



5.1. Klimatmål 2030

Enköpings klimatmål utgår från kommunfullmäktiges övergripande åtagande att bidra till Agenda 2030, särskilt mål 3 – Hälsa, mål 11 – Hållbara städer och samhällen samt mål 13 – Bekämpa klimatförändringarna. Genom att nå klimatneutralitet konkretiserar vi detta åtagande i praktisk handling, både inom den egna organisationen och i hela samhället.

För att Enköpings kommun ska kunna uppnå målen om klimatneutralitet till 2030 (kommunkoncernen) och 2040 (territoriellt) återstår ett antal kritiska gap i nuläget:

- 1. Data och uppföljning:** Det finns behov av förbättrad datainsamling, särskilt för scope 3-utsläpp och indirekta effekter. Uppföljning av åtgärdernas klimatpåverkan behöver förstärkas.
- 2. Styrning och uppföljning:** Klimatmål, åtgärder och resurser är ännu inte fullt integrerade i kommunens ordinarie styrning. För att få verkligt genomslag behöver klimatmålen genomsyra hela styrkedjan – från budget och verksamhetsplanering till upphandling och inköpsprocesser.
- 3. Ekonomisk kapacitet:** Kommunen saknar i dag tydliga modeller för att väga in klimatnytta i ekonomiska beslut. Det innebär att prioriteringar och investeringar riskerar att inte styras mot största möjliga klimatnytta.
- 4. Resursfördelning och incitament:** Många klimatåtgärder konkurrerar med andra investeringsbehov och saknar i nuläget tydlig prioritet i beslutsprocesser.
- 5. Kapacitet i driftbudgetar:** Det finns i dag en brist på resurser i driftbudgetarna. Utan tillräcklig driftkapacitet riskerar investeringar att försenas eller utebli, och tempot i klimatarbetet bromsas.
- 6. Beteendeförändring:** För att nå utsläppsmålen krävs ett omfattande skifte i resvanor, konsumtionsmönster och energianvändning – vilket förutsätter både kommunikation, incitament och nya uppdaterade tjänster.
- 7. Samverkan och kapacitet:** För att lyckas krävs förstärkt tvärfunktionell samverkan med tydligt ansvar, mandat och resurser. Det innebär att förvaltningar, bolag och externa aktörer behöver avsätta tid, bygga kompetens och få stöd i styrningen för att kunna samverka på riktigt.

Under hösten 2025 planeras en ny klimatstrategi att läggas fram för beslut i kommunfullmäktige. Strategin är ett viktigt steg för att formalisera och konkretisera kommunens klimatmål och förväntas bli en central del i styrningen av klimatarbetet framåt.

Det nuvarande klimatarbetet utgår därför från de föreslagna målnivåer som tagits fram inom ramen för klimatstrategiprocessen – i nära samspel med kommunens arbete i ClimateView, årliga koldioxidbudgetar och underlag från Viable Cities.



Genom kommunens koldioxidbudget, framtagen med stöd av Klimatsekretariatet och analyser i ClimateView, har Enköping beräknat en ambitionsnivå på minst 17,6 % årlig utsläppsminskning (med basår 2024). Detta motsvarar en lokal minskningstakt som är i linje med Parisavtalet.

Enköpings klimatfärdplan bygger på två kompletterande målnivåer:

- Kommunkoncernen ska vara klimatneutral till år 2030 – ett mål som omfattar kommunens egna verksamheter, bolag och inköp.
- Hela kommunen territoriellt (geografiskt) ska nå klimatneutralitet senast år 2040, vilket omfattar alla utsläpp inom kommunens geografiska gränser.

För att nå målet om klimatneutralitet till 2030 fokuserar Enköpings kommun på tre prioriterade utsläppsområden enligt den internationella GHG-protokollstandarden (Greenhouse Gas Protocol):

Scope 1 – Egna utsläpp:

Kommunen åtar sig att minska utsläpp från egna fordon, byggnader och anläggningar genom omställning till fossilfria fordon och arbetsmaskiner, energieffektivisering i kommunala fastigheter samt förbättrad logistik och planering för att minska den körda sträckan.

Scope 2 – Inköpt energi:

Kommunen åtar sig att reducera utsläpp från köpt el och värme genom energieffektivisering av befintliga byggnader och anläggningar, installation av solceller och andra småskaliga förnybara energilösningar, övergång till leverantörer som erbjuder 100 % förnybara energikällor, optimering av drift- och styrsystem för uppvärmning, kyla och ventilation, införande av energilagringssystem, utfasning av fossilbaserad fjärrvärme eller oljepannor samt att undersöka möjligheter till energidelning eller lokala energigemenskaper.

Scope 3 – Indirekta utsläpp:

Kommunen åtar sig att begränsa utsläpp från upphandlingar, byggprojekt, livsmedel, tjänsteresor och varutransporter genom att ställa klimatkrav i upphandling, främja cirkulär resursanvändning såsom återbruk av byggmaterial och cirkulär masshantering, använda livscykelanalyser (LCA) och klimatberäkningar i byggprojekt, öka andelen växtbaserade måltider, minska matsvinn, prioritera lokala och säsongsanpassade råvaror, öka andelen resfria och resesnåla möten, införa mobilitetsstyrning, främja cykel och kollektivtrafik för tjänsteresor, skydda och återställa naturmiljöer som binder kol och stärker biologisk mångfald samt



genomföra utbildningsinsatser som ökar kunskap och engagemang för hållbar konsumtion.

Multipla nyttor genom klimatarbetet

Utöver minskade utsläpp strävar Enköpings kommun efter att uppnå flera positiva effekter – för både samhället och den egna organisationen. Klimatarbetet ska bidra till:

För samhället i stort:

- Bättre folkhälsa genom ökad cykling, gång och hållbara måltider
- Effektivare resursanvändning och minskade kostnader i offentliga system
- Starkare lokal ekonomi och kompetensförsörjning inom framtidens klimatsmarta branscher
- Ökad attraktionskraft som boende- och etableringsort
- Minskad sårbarhet och stärkt beredskap för extremväder och klimatrelaterade kriser

För kommunorganisationen:

- Tydligare styrning och måluppföljning som stärker verksamhetsutvecklingen
- Stärkt tvärfunktionell samverkan mellan förvaltningar och bolag
- Ökad innovationsförmåga genom att utveckla befintliga arbetssätt eller arbeta på ett nytt sätt, tekniker och partnerskap
- Kompetenshöjning och ökat engagemang i organisationen
- Högre kvalitet och transparens i beslutsunderlag, särskilt genom användning av klimatdata och konsekvensbedömningar
- Bättre förutsättningar att attrahera extern finansiering genom ett strukturerat och måldrivet klimatarbete

5.2. Klimatfärdplan 2030

Enköpings klimatfärdplan 2030 är den samlade strukturen för att styra, planera och genomföra kommunens klimatomställning. Den har tagits fram inom ramen för Klimatneutrala Enköping – kommunens satsning för att nå klimatneutralitet genom tvärssektoriell samverkan och strategiskt utvecklingsarbete fram till 2030. Färdplanen består av flera integrerade processdelar som tillsammans ska bidra till att minska utsläppen med 17,6 % per år och stärka samhällets resiliens.

Färdplanen består av flera pusselbitar som hänger ihop:



- Koldioxidbudget – visar hur snabbt utsläppen måste minska.
- Klimatstrategi – sätter målen och riktningen (läggs fram för beslut 2025).
- Strategisk handlingsplan – visar vilka åtgärder som ska genomföras (läggs fram för beslut 2025).
- Energiplan – hur vi ställer om till förnybar och effektiv energi. (under framtagande)
- Klimatanpassningsplan – hur vi gör kommunen mer robust mot klimatförändringar (förstudie pågår).
- Klimatinvesteringsplan – hur vi ska styra resurser och investeringar mot störst klimatnytta (planerad som åtgärdsområde i ovan klimatstrategi).
- Uppföljningsstruktur – hur vi följer upp, mäter och rapporterar framstegen (under utveckling).

De föreslagna strategiska prioriteringarna vilar på nio utvecklingsområden:

1. Hållbara transporter och mobilitet
2. Hållbar och lokal energi
3. Kolinbindning
4. Cirkulär samhällsplanering och byggande
5. Ledarskap som driver klimatomställningen
6. Långsiktig hållbar finansiering
7. Hållbara inköp
8. Digital omställning
9. Engagerande och inkluderande kommunikation

Utifrån dessa prioriterar Enköping följande insatser i omställningsportföljen för 2025–2026:

- Implementering av klimatstrategin i styrning, verksamhetsplanering och budget.
- Klimatstyrning i investeringar och upphandling, inklusive utveckling av klimatinvesteringsplan.
- Ny energiplan och klimatanpassningsplan.
- Elektrifiering och klimatsmart mobilitet.
- Skärpta klimatkrav i samhällsbyggnadsprocessen och i drift.
- Cirkulära lösningar i bygg, anläggning och upphandling.
- Datadrivet arbetssätt via ClimateView för planering och uppföljning.



- Kompetenshöjning, förändringskommunikation och samskapande genom omställningsarenan.

Målet är att klimatfärdplanen senast 2030 ska vara fullt integrerad i kommunens ordinarie processer och styrning, där klimatstrategin fungerar som vägledande underlag för samordning, prioritering och uppföljning.

5.3. Klimatinvesteringsplan 2030

Förutsatt att klimatstrategin antas inleds arbetet med klimatinvesteringar 2026, inom ramen för utvecklingsområde 6: Långsiktig hållbar finansiering. Syftet är att stärka kopplingen mellan mål, åtgärder och resurstilldelning – både i driftbudget och investeringar – så att klimatarbetet integreras i kommunens ekonomistyrning.

Arbetet omfattar en klimatinvesteringsplan, riktlinjer för klimatstyrda investeringar och utforskande av externa finansieringskällor såsom gröna lån, statliga stöd och EU-program. Planen ska fungera som ett ramverk för att identifiera, prioritera och genomföra åtgärder med hög klimatnytta, och därmed säkerställa effektiv och hållbar resursanvändning.

De viktigaste strategiska behoven gäller:

1. Identifiera och prioritera åtgärder med hög klimatnytta – för att maximera utsläppsminskning per investerad krona, inom ramen för den strategiska riktning och de ekonomiska ramar som politiken beslutar om.
2. Utveckla processer för klimatstyrda investeringsbeslut – som integrerar klimatpåverkan och långsiktig hållbarhet i ekonomiska beslutsunderlag.
3. Stärka samverkan mellan ekonomi-, inköp, miljö- och teknikfunktioner – så att investeringar kan planeras, bedömas och följas upp gemensamt och tvärfunktionellt.

Befintliga gap: Idag saknas tydliga strukturer för att identifiera, följa upp och prioritera klimatrelaterade investeringar, vilket riskerar att fördröja eller stoppa nödvändiga åtgärder. Detta gäller även upphandling och inköp, som måste bli en integrerad del av klimatstyrningen för att kommunen ska nå sina mål.

För att planen ska få genomslag krävs också långsiktiga finansieringslösningar på nationell nivå, bland annat riktade klimatinvesteringsbidrag och regelverk som gynnar investeringar med hög klimatnytta.

5.4. Åtaganden med andra kommuner inom Klimatneutrala städer 2030

För att accelerera omställningen till klimatneutralitet deltar Enköpings kommun aktivt i de gemensamma åtaganden som delas av alla parter i Klimatkontrakt



2030. Genom samverkan med andra kommuner, myndigheter och Viable Cities skapar vi kraft, legitimitet och lärande – och utvecklar arbetssätt som stärker hela omställningssystemet.

Kommunens åtagande 1: Styrning och ledning

Vi stärker styrning och ledning för att möjliggöra systemförändrande klimatomställning. Fokus ligger på att integrera klimatmål i samhällsbyggnad och utveckling, att väga in klimat- och resurseffekter i planeringsbeslut, samt att utveckla interna styrmedel såsom kommunikation, mobilitetsstyrning och digitala lösningar för energieffektivisering.

Kommunens åtagande 2: Data, klimatanalys och beräkningar

Vi utvecklar data- och analyskapacitet för bättre styrning och uppföljning. Fokus är klimatkalkyler och koldioxidbudgetar i planering och exploatering, livscykelberäkningar i bygg- och anläggningsprojekt, samt miljöspendanalyser för strategisk resursanvändning.

Kommunens åtagande 3: Finansiering och investeringar

Vi stärker vårt arbete med att finansiera klimatomställningen genom att integrera klimatmål i hela ekonomi-, upphandlings- och budgetprocessen. Arbetet omfattar utveckling av modeller för klimatstyrda investeringsbeslut, uppstart av en klimatinvesteringsplan och utforskande av gröna lån, statliga stöd och EU-program.

Kommunens åtagande 4: Upphandling och inköp

Vi utvecklar upphandling och inköp som strategiska verktyg i klimatomställningen. Fokus är klimatstyrd kravställning och uppföljning, livscykelanalyser i bygg, energi och transporter, samt cirkulära affärsmodeller särskilt för livsmedel och transporter.

Samverkansområden

Vi vill fördjupa samarbetet med andra kommuner inom:

1. Transport och mobilitet – elektrifiering, planeringsinnovation och beteendeförändring.
2. Energi – lokala energigemenskaper, energieffektivisering och effektflexibilitet.
3. Klimatsmarta inköp – livscykelberäkningar, miljöspendanalyser och cirkulära modeller.
4. Cirkulär samhällsplanering och byggande – klimatkalkyler, multifunktionell markanvändning och digitala verktyg.
5. Jordbruk och markanvändning – kolinlagring och klimatanpassning genom mångbruk, återvätning och grön infrastruktur.



6. Näringslivets omställning – lokala klimatkontrakt, innovationspartnerskap och branschgemensamma lösningar.

6. Myndigheternas gemensamma åtaganden

Genom detta kontrakt åtar sig myndigheterna att samverka sinsemellan och vara en aktiv samtalspartner i det lokala arbetet i de medverkande städerna samt med Viable Cities inom ramen för Klimatkontrakt 2030.

Syftet med myndigheternas åtagande är att bidra till att stärka städernas omställningsförmåga och underlätta implementering och uppskalning av hållbara lösningar som också bidrar till ökad livskvalitet, nu och i framtiden.

Myndigheterna som är parter i Klimatkontrakt 2030 utvecklar löpande samordningen kring sina insatser inom hållbar stadsutveckling och klimatomställning för att skapa bättre framförhållning samt utveckla formerna för dialog med, och samlad information till, städerna.

Åtagandet innebär vidare att utveckla arbetssätt som identifierar synergier och främjar myndigheternas förmåga till kollektivt och kontinuerligt lärande med fokus på lokal och regional hållbar omställning. Det omfattar myndigheternas medverkan i Transition Labs och på andra samverkansarenor som Viable Cities faciliterar.

Myndigheterna avser att genomföra insatser i enlighet med principerna i kapitel 3, och i enlighet med myndigheternas tre gemensamma åtaganden enligt nedan. I detta utvecklingsarbete utgör Rådet för levande städer ett viktigt ramverk och strategiskt forum för en bred myndighetssamverkan, där insatserna på operativ nivå initieras av:

- åtagandena i Klimatkontrakt 2030
- det nationella kunskapsstödet med namnet Svensk modell för hållbar urban utveckling inom ramen för EU:s regionala utvecklingsfond
- andra identifierade områden och regeringsuppdrag.

6.1. Policyutveckling för accelererad lokal omställning

Tillsammans med kommunerna arbetar myndigheterna för att identifiera och bidra till utvecklingen mot mer ändamålsenliga styrmedel för hållbar stadsutveckling och klimatomställning. Syftet är också att öka förståelse och kunskap om befintliga regelverk och hur dessa kan användas för att arbeta för omställning. Arbetet ska fortsätta långsiktigt och bygga på en proaktiv dialog och ömsesidigt lärande.



6.2. Samordnande insatser kring finansiering

Myndigheterna åtar sig att underlätta för kommuner att erhålla finansiellt stöd genom att koordinera insatser, tillhandahålla ändamålsenlig information och skapa en samlad bild av finansieringsmöjligheter, uppdrag och satsningar som rör klimatneutrala städer. Insatserna inkluderar även att tillsammans utforska behov och utveckla nya typer av insatsformer för städers omställning.

6.3. Verka för svenskt deltagande i europeiska initiativ

Myndigheterna är aktiva deltagare i flera olika europeiska sammanhang kring utvecklingen av hållbara städer och samhällen. Detta inkluderar att bidra till utformningen av utlysningar och aktiviteter inom initiativen, bland annat utifrån dialog med städerna i Klimatkontrakt 2030. Vidare ingår att informera om möjligheter till finansiering och samarbeten på europeisk nivå samt att stödja de städer som ansluter sig till EU:s Cities Mission om 100 klimatneutrala städer 2030 och det europeiska partnerskapet Driving Urban Transition.

7. Viable Cities åtagande

Det strategiska Innovationsprogrammet Viable Cities åtar sig att, tillsammans med ett stort antal aktörer, skapa bättre förutsättningar att radikalt snabba på omställningen till klimatneutrala städer år 2030. Programmets åtagande ligger i linje med Sveriges klimatmål och Parisavtalet.

Programmet strävar efter att vara ledande i att stödja den lokala klimatomställningen på nationell, europeisk och global nivå, med missionen som yttersta syfte och mål.

Det innebär i klartext att programmet tar på sig att – lyhört och framåtblickande – främja gemensamt lärande och gynna konkret handling som gör stor skillnad.

Inom ramen för Viable Cities som strategiskt innovationsprogram prioriteras följande:

7.1. Mobilisering och lärande för snabbare klimatomställning

Viable Cities stärker sin roll som drivande aktör och samlande kraft i ekosystemet kring missionen för lärande, innovation, genomförande och spridning på flera sätt:

- Stöd till kommuner: Viable Cities tillhandahåller kompetensnätverk, processtöd och verktyg som hjälper kommuner och deras omställningsarenor att genomföra och följa upp en portfölj av innovativa åtgärder.



- Gemensamt lärande: Programmet arrangerar årliga mötesplatser för kommuner och aktörer, där de kan dela erfarenheter, bygga relationer och sprida lösningar. Det driver också aktiviteter för att accelerera lärande och implementering inom specifika teman.
- Synliggöra framsteg: Genom att lyfta fram konkreta resultat och verkningsfulla åtgärder stärks både mandat och handlingskraft, och kommuner får stöd i att prioritera åtgärder som gör skillnad.

Klimatförändringarna är globala, och klimatomställningen sker på alla nivåer, från förändrade resvanor i kvarteret till internationellt klimatarbete för hela planeten. För att nå missionen om klimatneutrala städer behöver initiativ och organisationer på alla nivåer med liknande målbild arbeta tillsammans. Viable Cities åtar sig att agera intermediär och öka det ömsesidiga utbytet med och emellan ett stort antal aktörer på nationell, regional och internationell nivå för att förstärka kraften av många.

Klimatförändringarna är en av flera sammankopplade kriser som i högre grad kräver integrerade strategier och lösningar från den lokala till den internationella nivån. Viable Cities åtar sig att stödja och utveckla ett koordinerat arbete och lärande kring klimatneutralitet, klimatanpassning och beredskap.

7.2. Förstärkt samordning för ett ständigt vassare Klimatkontrakt 2030

Viable Cities åtar sig att, genom den samordningsfunktion som är integrerad i programkontoret, hålla samman och driva arbetet med Klimatkontrakt 2030 i nära samverkan med myndigheter, kommuner och andra relevanta aktörer. Ett särskilt fokus framåt ligger på att stödja och facilitera de gemensamma åtagandena mellan städer – ett kraftfullt verktyg för att strukturera, konkretisera och skala upp lösningar i omställningen.

I takt med den ökande mobiliseringen för klimatomställning på lokal, nationell och internationell nivå fungerar Klimatkontrakt 2030 som ett nav för samverkan och systemförändring. Genom samordningsfunktionen ska Viable Cities bidra till skarpare åtaganden, effektiv implementering och ökad uppskalning av insatser som påvisat effekt i att accelerera klimatomställningen.

Viable Cities förstärker arbetet med uppföljning av det lokala omställningsarbetet. Det sker i samverkan med andra aktörer på nationell och regional nivå och med arbetet som sker på europeisk nivå inom EUs mission om klimatneutrala städer (exempelvis NetZeroCities).

Programmet förstärker också arbetet med klimatberäkningar och klimatanalys för att hjälpa städerna att mäta och jämföra utsläpp av växthusgaser samt att få framdrift i processerna för governance. Detta utvecklingsarbete strävar också efter



att påvisa multipla nyttor av klimatinsatser samt öka förståelsen av socioekonomiska och beteendemässiga skillnader och möjligheter att agera tillsammans med, och involvera, olika grupper av medborgare. Detta ska möjliggöra en mer kraftfull styrning av portföljer av åtgärder både hos enskilda städer och i hela mobiliseringen kring missionen.

7.3. Medverka till gränslös kraftsamling för klimatet – inom EU och utanför

Viable Cities är en aktiv medspelare i stödstrukturerna för EU:s mission om klimatneutrala städer 2030 – såväl i plattformen för genomförande av missionen, NetZeroCities, som i CapaCITIES, som syftar till att bygga nationella plattformar likt Viable Cities i fler länder.

Viable Cities verkar också i det europeiska partnerskapet Driving Urban Transitions (DUT) och deltar i diskussionen på EU-nivå om närmare samverkan och synergier med syster-missionen om klimatanpassning (Adaptation to Climate Change), samt med satsningen New European Bauhaus.

Utanför EU driver och verkar Viable Cities för att stärka globala allianser, organisationer och sammanhang för klimatneutrala städer genom insatser kring exempelvis aggregerad köpkraft i städer, systemdemonstratorer och en fond för klimatomställning. Bland mer prioriterade samarbeten kan nämnas UN-Habitat, World Economic Forum, Global Environment Facility, C40 Cities, Global Covenant of Mayors, Urban Transitions Mission, Cities Climate Finance Leadership Alliance, World Resources Institute samt stora konferenser som World Urban Forum, Innovate4Cities och COP. För dessa sammanhang är Viable Cities roll som koordinator för Sveriges medverkan i klimatsamarbetet CHAMP (The Coalition for High Ambition Multilevel Partnerships) central, liksom Viable Cities koordinerande av Team Sweden Smart Cities.

Programmets internationella arbete ska gynna portföljerna av insatser och de lokala omställningsresorna i svenska städer, stärka flernivåstyrning mellan lokal, nationell och internationell nivå samt sprida svenska lärdomar för att bidra till att accelerera klimatomställningen från det lokala till det globala.

7.4. Stöd till förändringskommunikation för snabbare klimatomställning

Kommunikation är ett strategiskt verktyg för att bygga en kraftfull rörelse framåt bland många aktörer. Viable Cities åtar sig att stödja städernas nyttjande av detta verktyg på flera sätt: genom att driva och underhålla en arena för kommunikationssamverkan mellan städer, stärka kommunikationens roll i arbetet med klimatomställning lokalt, nationellt och internationellt samt genom att sprida erfarenheter och goda exempel från svenska och internationella städer. Det kan



ske genom att samskapa och erbjuda verktyg och metoder som stärker städernas förmåga att kommunicera om klimatomställning på ett effektivt sätt, genom att underlätta samordnade kommunikationsinsatser som lyfter både lokala initiativ och det nationella arbetet mot klimatneutralitet 2030, samt genom att främja partnerskap mellan kommuner, myndigheter, civilsamhälle och andra aktörer. Allt för att bidra till att kommunikationen når ut, engagerar och mobiliserar för missionen om Klimatneutrala städer till 2030, med ett gott liv för alla inom planetens gränser.

Klimatkontrakt 2030

Mellan Enköpings kommun, myndigheterna
Energimyndigheten, Vinnova, Formas, Tillväxtverket,
Trafikverket, Naturvårdsverket samt Viable Cities.

Stockholm 2025-12-05 Parterna är överens om att dessa gemensamma åtaganden, såsom de formuleras ovan, ska gälla för 2025/2026. Den första versionen av Klimatkontrakt 2030 signerades 2020, det uppdateras och förnyas varje år.

Peter Book

Kommunstyrelsens ordförande,
Enköpings kommun

Olga Kordas

Programchef,
Viable Cities

Caroline Asserup

Generaldirektör,
Energimyndigheten

Darja Isaksson

Generaldirektör,
Vinnova

Emma Gretzer

Generaldirektör,
Formas

Elisabeth Backteman

Generaldirektör,
Tillväxtverket

Roberto Maiorana

Generaldirektör,
Trafikverket

Johan Kuylenstierna

Generaldirektör,
Naturvårdsverket



Bilaga 1 – Länkar till dokument

Nedan finns länkar till de mest relevanta dokumenten i relation till Klimatkontrakt 2030 för Enköpings kommun.

- [Avsiktsförklaring Klimatkontrakt – Viable Cities](#)
- [Klimatkontrakt 2021](#)
- [Klimatkontrakt 2022](#)
- [Klimatkontrakt 2023](#)
- [Klimatkontrakt 2024](#)
- [Hållbarhetspolicy](#)
- [Beslut FAS 3 Klimatneutrala Enköping](#)
- [Hållbarhetslöfte hållbar samhällsutveckling](#)
- [Hållbarhetslöfte för minskad klimatpåverkan](#)
- [Hållbarhetslöfte Vatten](#)
- [Hållbarhetslöfte biologisk mångfald](#)
- [Översiktsplan2040](#)
- [Inköps- och upphandlingspolicy för Enköpings kommun](#)



Bilaga 2 – Omställningskartan

Omställningskartan är en visuell vägledning för städernas omställning till klimatneutralitet. Kartan bygger på lärdomar från bland annat Viable Cities och har utvecklats inom NetZeroCities för att stödja ett transformativt arbetssätt. Kartan vägleder städer utifrån deras unika startpunkt, mål och lokala förutsättningar.

En central del i kartan är att skapa en omställningsarena som samlar ett ekosystem aktörer från offentlig sektor, näringsliv, akademi och civilsamhället för att tillsammans med dessa samskapa och genomföra en portfölj av åtgärder. Arbetet inom omställningsarenan är iterativt och lärande, vilket innebär att, nya aktörer tillkommer efterhand, strategier och planer justeras och förbättras kontinuerligt.

Genom att testa, reflektera och successivt integrera effektiva lösningar och arbetssätt kan dessa formas till att bli det nya normala. Ett centralt verktyg i den långsiktiga omställningsprocessen är Klimatkontrakt 2030, som därför i kartan löper längs hela processen.

Klimatkontraktet tydliggör åtaganden, handlingsplaner och investeringsplaner som revideras steg för steg. Genom klimatkontraktet förbinder sig alla parter att stegvis stärka sitt engagemang och samarbeta över sektorsgränser för att påskynda klimatomställningen. Omställningskartan visar på att arbetet över tid förstärker städernas förmåga att nå klimatneutralitet.

